OZGURKONAKCİ.COM · LOJİSTİK REHBERİ · 01

Incoterms® 2020

11 teslim kuralı: risk nerede, masraf nerede el değiştirir?

Hazırlayan: Özgür Konakcı · Seviye: Başlangıç–Orta · Sürüm: 13 Ekim 2026

Çevrimiçi ve interaktif sürüm: **https://ozgurkonakci.com/rehber/incoterms-2020/**

KISA CEVAP

Incoterms® 2020, ICC'nin yayımladığı 11 teslim kuralıdır ve satıcı ile alıcı arasında riskin, masrafın, sigortanın ve gümrük işlemlerinin nerede el değiştirdiğini belirler. Yedi kural tüm taşıma modlarında (EXW, FCA, CPT, CIP, DAP, DPU, DDP), dördü yalnızca deniz ve iç su yolunda (FAS, FOB, CFR, CIF) kullanılır. Konteyner yüklerinde FOB yerine FCA, CIF yerine CIP önerilir.

Incoterms nedir?

Incoterms®, Uluslararası Ticaret Odası'nın (ICC) yayımladığı teslim kurallarıdır. Satış sözleşmesine "FOB İstanbul Limanı, Incoterms® 2020" gibi bir ifade yazıldığında, taraflar dört soruyu tek kelimeyle cevaplamış olur:

- **Risk:** Mal yolda hasar görürse ya da kaybolursa zararı kim üstlenir?
- **Masraf:** Yükleme, navlun, terminal ücretleri ve boşaltma hangi noktaya kadar kimin cebinden çıkar?
- **Sigorta:** Kargo sigortasını yaptırmak zorunda olan taraf var mı?
- **Gümrük:** İhracat ve ithalat gümrük işlemlerini kim yapar, vergileri kim öder?

Incoterms'in **cevaplamadığı** sorular da vardır: Malın mülkiyetinin ne zaman geçeceği, ödemenin nasıl yapılacağı, satış fiyatı ve sözleşmeye aykırılığın sonuçları. Bunlar satış sözleşmesinin diğer maddelerinde düzenlenir.

Kural kural: yükün yolculuğu

Her yuvarlak, yükün satıcının tesisinden alıcının tesisine giden yolculuğundaki bir aşamadır ve üç bilgiyi birlikte gösterir:

- **İç daire (masraf):** O aşamanın masrafını kim öder? Bakır satıcı, mavi alıcı.
- **İç halka (malın sorumluluğu):** Mal o aşamada hasar görürse ya da kaybolursa zarar kimindir? **Kırmızı çizgi**, riskin satıcıdan alıcıya geçtiği noktadır.
- **Dış halka (sigorta):** Kalın, renkli halka satıcının sözleşmeden doğan sigorta yükümlülüğünü gösterir; yalnızca CIF ve CIP'te vardır. İnce gri halka ise sigortanın zorunlu olmadığını gösterir; bu aşamalarda riski

taşıyan tarafın kendi çıkarı için sigorta yaptırması önerilir.

Yuvarlakların üzerine gelerek her aşamanın ayrıntısını görebilirsiniz.

Örnek: CIP — Taşıma ve Sigorta Ödenmiş Olarak

CIP **Carriage and Insurance Paid To**
Taşıma ve Sigorta Ödenmiş Olarak

Tüm taşıma modları

CPT ile aynıdır; ek olarak satıcı, alıcı lehine kargo sigortası yaptırmak zorundadır.

RİSK DEVRİ	MASRAF DEVRİ
İlk taşıyıcıya teslimde	Belirlenen varış yerinde İKİ KRİTİK NOKTA
SİGORTA YÜKÜMLÜLÜĞÜ	**GÜMRÜK**
Satıcı · ICC (A)	İhracat: Satıcı · İthalat: Alıcı

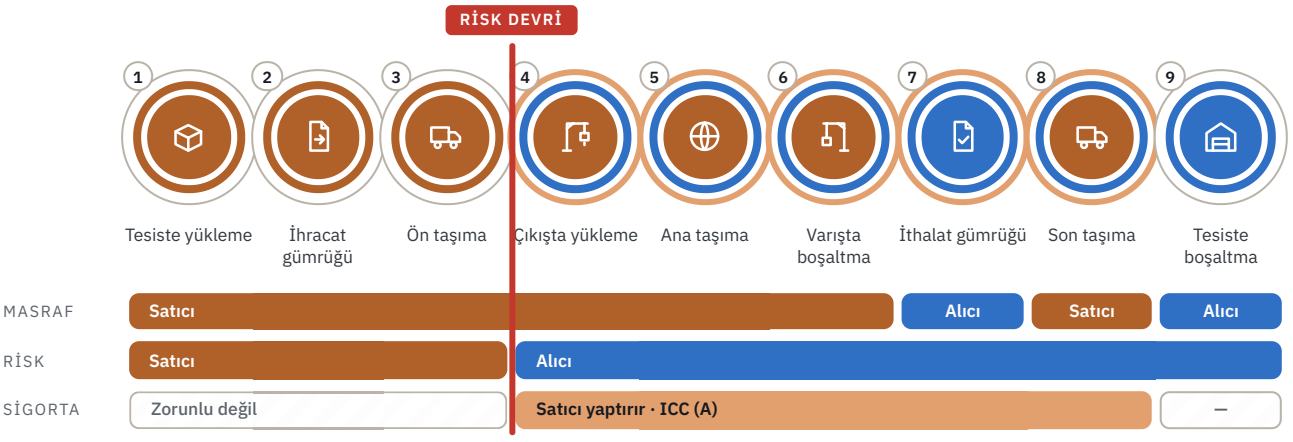

Satıcı · Alıcı · Taşıma sözleşmesine göre · Zorunlu sigorta · Riskin alıcıya geçtiği nokta

İç daire: masraf · iç halka: risk · dış halka: sigorta

Tüm kuralların karşılaştırması bir sonraki bölümdeki matristedir. İnteraktif sürümde 11 kuralın her biri ayrı ayrı seçilebilir.

Matris: 11 kural tek bakışta

Aynı bilgiyi tüm kurallar için yan yana görmek isterseniz aşağıdaki matrisi kullanın. Hücreler masrafı kimin ödediğini gösterir: **S** satıcı, **A** alıcı. **Kırmızı çizgi** riskin geçtiği noktadır.

S Satıcı öder · A Alıcı öder · D Taşıma sözleşmesine göre · | Riskin alıcıya geçtiği nokta

Kural	1 Tesiste yükleme	2 İhracat gümrüğü	3 Ön taşıma	4 Çıkışta yükleme	5 Ana taşıma	6 Varışta boşaltma	7 İthalat gümrüğü	8 Son taşıma	9 Tesiste boşaltma	Sigorta
TÜM TAŞIMA MODLARI										
EXW İşyerinde Teslim	A	A	A	A	A	A	A	A	A	Zorunlu değil
FCA Taşıyıcıya Masrafsız	S	S	S	A	A	A	A	A	A	Zorunlu değil
CPT Taşıma Ödenmiş Olarak	S	S	S	S	S	S	A	S	A	Zorunlu değil
CIP Taşıma ve Sigorta Ödenmiş Olarak	S	S	S	S	S	S	A	S	A	Satıcı · ICC (A)
DAP Belirlenen Yerde Teslim	S	S	S	S	S	S	A	S	A	Zorunlu değil
DPU Belirlenen Yerde Boşaltılmış Olarak Teslim	S	S	S	S	S	S	A	S	S	Zorunlu değil
DDP Gümrük Vergileri Ödenmiş Olarak Teslim	S	S	S	S	S	S	S	S	A	Zorunlu değil
DENİZ VE İÇ SU YOLU										
FAS Gemi Doğrultusunda Masrafsız	S	S	S	A	A	A	A	A	A	Zorunlu değil
FOB Gemide Masrafsız Teslim	S	S	S	S	A	A	A	A	A	Zorunlu değil
CFR Masraflar ve Navlun	S	S	S	S	S	D	A	A	A	Zorunlu değil
CIF Masraflar, Sigorta ve Navlun	S	S	S	S	S	D	A	A	A	Satıcı · ICC (C)

Kanonik senaryo: satıcı tesisi → ön taşıma → çıkış terminali → ana taşıma → varış terminali → ithalat gümrüğü → son taşıma → alıcı tesisi. FCA, CPT ve CIP'te teslim yeri çıkış terminali; C ve D grubu kurallarda belirlenen varış yeri alıcının bulunduğu yer kabul edilmiştir. Incoterms® Uluslararası Ticaret Odası'nın (ICC) tescilli markasıdır; kuralların resmî metni ICC yayınıdır.

Kuralların ayrıntıları

EXW — Ex Works (İşyerinde Teslim)

Satıcı malı kendi tesisinde, yüklenmemiş hâlde alıcının emrine hazır eder. Yüklemeden itibaren her şey alıcıya aittir.

Taşıma modu	Tüm taşıma modları
Risk geçişi	Mal, satıcının tesisinde alıcının emrine hazır edildiği anda.
Masraf	Satıcı yalnızca malı hazırlar ve ambalajlar; yükleme dahil tüm masraflar alıcıdadır.
Gümrük	İhracat ve ithalat gümrük işlemleri alıcıya aittir; satıcı yalnızca bilgi ve belge desteği verir.
Sigorta	Zorunlu değil
Dikkat	Alıcı, satıcının ülkesinde ihracat gümrüğünü yapamayabilir. Bu durumda FCA (satıcı tesisinde) daha güvenli bir seçimdir.

FCA — Free Carrier (Taşıyıcıya Masrafsız)

Satıcı malı, ihracat gümrüğünü yaparak, alıcının belirlediği taşıyıcıya belirlenen yerde teslim eder.

Taşıma modu	Tüm taşıma modları
Risk geçişi	Teslim yeri satıcının tesisiyse mal alıcının aracına yüklendiğinde; başka bir yerse satıcının aracında, boşaltmaya hazır hâlde taşıyıcıya sunulduğunda.
Masraf	Teslim yerine kadar satıcı, sonrası alıcı. Bu matriste teslim yeri çıkış terminali olarak gösterilmiştir.
Gümrük	İhracat gümrüğü satıcıda, ithalat gümrüğü alıcıda.
Sigorta	Zorunlu değil
Dikkat	Konteyner taşımalarında FOB yerine önerilen kuraldır. 2020 sürümüyle taraflar anlaşırsa, satıcıya 'gemiye yüklendi' kayıtlı konşimento verilmesi sağlanabilir (akreditifli işlemlerde önemli).

CPT — Carriage Paid To (Taşıma Ödenmiş Olarak)

Satıcı belirlenen varış yerine kadar taşımayı ayarlar ve öder; ancak risk, mal ilk taşıyıcıya teslim edildiğinde alıcıya geçer.

Taşıma modu	Tüm taşıma modları
Risk geçişi	Mal ilk taşıyıcıya teslim edildiğinde. Bu matriste çıkış terminali.
Masraf	Belirlenen varış yerine kadar navlun satıcıda. Varışta boşaltma, taşıma sözleşmesinde yoksa alıcıya aittir.
Gümrük	İhracat gümrüğü satıcıda, ithalat gümrüğü alıcıda.
Sigorta	Zorunlu değil
Dikkat	Masrafın geçtiği yer ile riskin geçtiği yer farklıdır. Satıcı navlunu ödese de yolculuk boyunca hasar riski alıcıdadır; alıcının sigorta yaptırması önerilir.

CIP — Carriage and Insurance Paid To (Taşıma ve Sigorta Ödenmiş Olarak)

CPT ile aynıdır; ek olarak satıcı, alıcı lehine kargo sigortası yaptırmak zorundadır.

Taşıma modu	Tüm taşıma modları
Risk geçişi	Mal ilk taşıyıcıya teslim edildiğinde.
Masraf	CPT ile aynı; sigorta primi satıcıda.
Gümrük	İhracat gümrüğü satıcıda, ithalat gümrüğü alıcıda.
Sigorta	Satıcı · ICC (A)
Dikkat	2020 sürümüyle asgari teminat yükseltildi: Enstitü Kargo Klozları (A), yani 'tüm riskler' teminatı. Sigorta bedeli en az fatura değerinin %110'u olmalıdır.

DAP — Delivered at Place (Belirlenen Yerde Teslim)

Satıcı malı belirlenen varış yerine, araç üzerinde ve boşaltmaya hazır hâlde getirir. İthalat gümrüğü alıcıdadır.

Taşıma modu	Tüm taşıma modları
Risk geçişi	Mal belirlenen varış yerinde, varış aracı üzerinde boşaltmaya hazır hâlde alıcıya sunulduğunda.
Masraf	Belirlenen yere kadar taşıma satıcıda; boşaltma, ithalat vergileri ve gümrük alıcıda.
Gümrük	İhracat gümrüğü satıcıda, ithalat gümrüğü alıcıda.
Sigorta	Zorunlu değil
Dikkat	Masraf dağılımı CPT ile aynı görünür, ancak risk varış yerine kadar satıcıdadır. Gümrükte bekleme yaşanırsa ek masrafların kimde olacağı sözleşmede netleştirilmelidir.

DPU — Delivered at Place Unloaded (Belirlenen Yerde Boşaltılmış Olarak Teslim)

Satıcı malı belirlenen varış yerine getirir ve boşaltır. Boşaltmayı satıcının yaptığı tek kuraldır.

Taşıma modu	Tüm taşıma modları
Risk geçişi	Mal belirlenen varış yerinde boşaltılıp alıcıya sunulduğunda.
Masraf	Boşaltma dahil satıcıda; ithalat vergileri ve gümrük alıcıda.
Gümrük	İhracat gümrüğü satıcıda, ithalat gümrüğü alıcıda.
Sigorta	Zorunlu değil
Dikkat	2020 sürümünde DAT'ın yerini aldı. Teslim yeri artık terminal olmak zorunda değildir; satıcının boşaltma yapabileceği bir yer seçilmelidir.

DDP — Delivered Duty Paid (Gümrük Vergileri Ödenmiş Olarak Teslim)

Satıcı, ithalat gümrüğü ve vergileri dahil, malı belirlenen yere kadar getirir. Satıcı için en yüklü kuraldır.

Taşıma modu	Tüm taşıma modları
Risk geçişi	Mal belirlenen varış yerinde, ithalat işlemleri tamamlanmış ve boşaltmaya hazır hâlde sunulduğunda.
Masraf	Boşaltma hariç her şey satıcıda; ithalat vergileri ve KDV dahil.
Gümrük	İhracat ve ithalat gümrüğü satıcıda.
Sigorta	Zorunlu değil
Dikkat	Satıcı alıcının ülkesinde ithalat işlemlerini yapamayabilir ya da KDV'yi geri alamayabilir. Bu durumda DAP daha uygun olabilir.

FAS — Free Alongside Ship (Gemi Doğrultusunda Masrafsız)

Satıcı malı, ihracat gümrüğünü yaparak, çıkış limanında alıcının belirlediği geminin yanına (rıhtıma) bırakır.

Taşıma modu	Deniz ve iç su yolu
Risk geçişi	Mal çıkış limanında geminin yanına konduğunda.
Masraf	Geminin yanına kadar satıcı; gemiye yükleme ve sonrası alıcı.
Gümrük	İhracat gümrüğü satıcıda, ithalat gümrüğü alıcıda.
Sigorta	Zorunlu değil
Dikkat	Genellikle dökme yük ve proje kargolarında kullanılır. Konteyner yükleri için uygun değildir.

FOB — Free on Board (Gemide Masrafsız Teslim)

Satıcı malı çıkış limanında alıcının belirlediği gemiye yükler. Risk, mal gemiye yüklendiğinde geçer.

Taşıma modu	Deniz ve iç su yolu
Risk geçişi	Mal çıkış limanında gemiye yüklendiğinde (on board).
Masraf	Gemiye yüklemeye kadar satıcı; navlun ve sonrası alıcı.
Gümrük	İhracat gümrüğü satıcıda, ithalat gümrüğü alıcıda.
Sigorta	Zorunlu değil
Dikkat	Konteyner yükleri genellikle gemiye yüklenmeden günler önce terminale teslim edilir. Bu aralıkta risk hâlâ satıcıdadır. Konteyner taşımalarında FCA daha doğru seçimdir.

CFR — Cost and Freight (Masraflar ve Navlun)

Satıcı navlunu varış limanına kadar öder; risk ise mal çıkış limanında gemiye yüklendiğinde alıcıya geçer.

Taşıma modu	Deniz ve iç su yolu
Risk geçişi	Mal çıkış limanında gemiye yüklendiğinde.
Masraf	Varış limanına kadar navlun satıcıda. Varış limanında boşaltma, taşıma sözleşmesine dahilse satıcıda, değilse alıcıda.
Gümrük	İhracat gümrüğü satıcıda, ithalat gümrüğü alıcıda.
Sigorta	Zorunlu değil
Dikkat	İki kritik nokta vardır: risk çıkış limanında, masraf varış limanında el değiştirir. Alıcının sigorta yaptırması önerilir.

CIF — Cost, Insurance and Freight (Masraflar, Sigorta ve Navlun)

CFR ile aynıdır; ek olarak satıcı, alıcı lehine asgari teminatlı deniz sigortası yaptırır.

Taşıma modu	Deniz ve iç su yolu
Risk geçişi	Mal çıkış limanında gemiye yüklendiğinde.
Masraf	CFR ile aynı; sigorta primi satıcıda.
Gümrük	İhracat gümrüğü satıcıda, ithalat gümrüğü alıcıda.
Sigorta	Satıcı · ICC (C)
Dikkat	Asgari teminat Enstitü Kargo Klozları (C), yani sınırlı riskler. Sigorta bedeli en az fatura değerinin %110'udur. Daha geniş teminat taraflarca ayrıca kararlaştırılmalıdır.

Matristeki iki önemli ayrıntı:

- **C grubu kurallarda (CPT, CIP, CFR, CIF)** masraf ve risk farklı yerlerde el değiştirir. Satıcı navlunu varışa kadar öder, ama risk yükleme noktasında alıcıya geçer. Öğrencilerin en sık karıştırdığı konu budur.
- **CPT ile DAP'ın masraf satırları aynıdır.** Fark yalnızca risktedir: CPT'de yolculuk riski alıcıda, DAP'ta satıcıdadır.

Dört grup

E grubu (EXW): Satıcının yükümlülüğü en azdır. Mal satıcının tesisinde hazır edilir; yükleme bile alıcıya aittir.

F grubu (FCA, FAS, FOB): Ana taşımayı alıcı ayarlar ve öder. Satıcı malı, alıcının seçtiği taşıyıcıya teslim eder.

C grubu (CPT, CIP, CFR, CIF): Ana taşımayı satıcı ayarlar ve öder, ancak risk yükleme noktasında geçer. Bu kurallar "varış" kuralı değil, **yükleme** kurallarıdır.

D grubu (DAP, DPU, DDP): Satıcı malı varış ülkesine kadar getirir ve yol boyunca riski taşır.

Taşıma moduna göre ayrım

Kuralların yedisi **tüm taşıma modlarında** kullanılabilir: EXW, FCA, CPT, CIP, DAP, DPU, DDP. Dördü yalnızca **deniz ve iç su yolu** taşımacılığı içindir: FAS, FOB, CFR, CIF.

Sahada sık yapılan bir hata, konteyner taşımalarında FOB ve CIF kullanmaktır. Konteyner, gemiye yüklenmeden günler önce terminale teslim edilir; FOB'da ise risk ancak mal gemiye yüklendiğinde geçer. Terminalde geçen bu süre boyunca satıcı, kontrol edemediği bir alanda risk taşır. Bu nedenle konteyner yüklerinde **FOB yerine FCA, CFR yerine CPT, CIF yerine CIP** önerilir.

Sigorta: sadece iki kuralda zorunlu

Satıcının sigorta yaptırma **zorunluluğu** yalnızca CIF ve CIP'te vardır. Diğer kurallarda sigorta zorunlu değildir; ancak riski taşıyan tarafın kendini korumak için sigorta yaptırması akıllıca olur.

- **CIF:** Asgari teminat Enstitü Kargo Klozları (C). Yalnızca sayılan büyük riskleri (yangın, batma, karaya oturma gibi) kapsar.
- **CIP:** 2020 sürümüyle asgari teminat Enstitü Kargo Klozları (A) oldu. "Tüm riskler" teminatıdır; istisnalar dışında her türlü hasarı kapsar.
- Her ikisinde de sigorta bedeli en az **fatura değerinin %110'u** olmalıdır.

2020 sürümünde neler değişti?

1. **DAT kaldırıldı, DPU geldi.** Teslim yeri artık terminal olmak zorunda değil; satıcının malı boşaltabileceği herhangi bir yer olabilir.
2. **CIP'te sigorta teminatı yükseldi:** (C) klozlarından (A) klozlarına.
3. **FCA'da "gemiye yüklendi" kayıtlı konşimento:** Taraflar anlaşırsa alıcı, taşıyıcıya satıcı adına bu belgeyi düzenlemesi talimatını verir. Akreditifli işlemlerde bankalar çoğu zaman bu belgeyi ister.
4. **Kendi aracıyla taşıma:** FCA, DAP ve DPU'da taraflar, üçüncü bir taşıyıcı tutmak yerine kendi araçlarıyla taşıma yapabilir.
5. **Güvenlik yükümlülükleri** ve **masrafların her kuralda tek listede** gösterilmesi gibi düzenlemeler eklendi.

Hangi kuralı seçmeliyim?

Doğru kural; taşıma modu, tarafların gümrük işlemlerini yapabilme kapasitesi ve taşımayı kimin daha iyi fiyata ayarlayabildiği ile belirlenir. Aşağıdaki üç soru, olası kuralları daraltmanıza yardım eder.

Ana taşımayı kim ayarlar ve öder?	Risk nerede geçmeli?	Konvansiyonel deniz yükü	Konteyner veya diğer modlar
Alıcı	Çıkış ülkesinde	FAS (geminin yanında) · FOB (gemide)	FCA · EXW (satıcı yükleme ve ihracat gümrüğü yapmayacaksa)
Satıcı	Çıkış ülkesinde	CFR · CIF (satıcı sigorta da yaptıracaksa)	CPT · CIP (satıcı sigorta da yaptıracaksa)
Satıcı	Varış yerinde	DAP (alıcı boşaltır) · DPU (satıcı boşaltır) · DDP (satıcı ithalat gümrüğünü de yapar)	

Sözleşmeye nasıl yazılır?

Kural, **kuralın kısaltması + belirlenen yer + Incoterms® 2020** biçiminde yazılmalıdır. Yer ne kadar kesin olursa, uyuşmazlık riski o kadar azalır.

- Doğru: *FCA [satıcının deposunun tam adresi], Gebze, Kocaeli, Türkiye, Incoterms® 2020*
- Eksik: *FCA Türkiye*

Kuralın sürümü yazılmazsa taraflar farklı sürümleri esas alabilir. 2010 kuralları hâlâ kullanılabilir, ancak hangi sürümün geçerli olduğu mutlaka belirtilmelidir.

Kendinizi test edin

1. Bir ihracatçı, konteyner yükünü Mersin'den Rotterdam'a gönderiyor ve navlunu kendisi ödemek istiyor. Risk ise yükleme noktasında alıcıya geçsin istiyor. Hangi kuralı önerirsiniz? *(Cevap: CPT veya sigorta da üstlenecekse CIP.)*
2. CIF'te mal okyanusta hasar gördü. Zararı kim üstlenir? *(Cevap: Risk gemiye yüklemede alıcıya geçtiği için alıcı. Satıcının yaptırdığı sigorta poliçesi alıcı lehinedir.)*
3. Hangi kuralda boşaltma satıcıya aittir? *(Cevap: DPU.)*

Sık sorulan sorular

FOB ile CIF arasındaki fark nedir?

İkisinde de risk, mal çıkış limanında gemiye yüklendiğinde alıcıya geçer. Fark masraftadır: FOB'da navlunu ve sigortayı alıcı öder; CIF'te satıcı navlunu varış limanına kadar öder ve alıcı lehine asgari ICC (C) teminatlı sigorta yaptırır.

Konteyner taşımalarında neden FOB yerine FCA önerilir?

Konteyner, gemiye yüklenmeden günler önce terminale teslim edilir. FOB'da risk ancak gemiye yüklemede geçtiği için satıcı, kontrol edemediği terminalde risk taşımaya devam eder. FCA'da risk, konteynerin taşıyıcıya teslimiyle geçer.

Incoterms mülkiyetin ne zaman geçeceğini belirler mi?

Hayır. Incoterms risk, masraf, sigorta ve gümrük sorumluluğunu belirler; mülkiyetin geçişi, ödeme ve sözleşmeye aykırılığın sonuçları satış sözleşmesinin diğer maddelerinde düzenlenir.

Hangi Incoterms kurallarında sigorta zorunludur?

Yalnızca CIF ve CIP'te. CIF'te asgari teminat ICC (C), CIP'te ICC (A)'dır; sigorta bedeli en az fatura değerinin %110'u olmalıdır.

KAYNAKLAR

Uluslararası Ticaret Odası (ICC) — Incoterms® 2020 resmî yayını
Addleshaw Goddard — Incoterms 2020: what's changed — https://www.addleshawgoddard.com/en/insights/insights-briefings/2019/commercial-services/incoterms-2020-whats-changed/

Bu rehber eğitim amaçlıdır ve yazarın kişisel görüşlerini yansıtır; KINAY'ın kurumsal görüşü değildir. Sözleşme, gümrük ve finans kararlarında güncel resmî kaynaklara ve uzmanlara başvurun. Incoterms® Uluslararası Ticaret Odası'nın (ICC) tescilli markasıdır.

© 2026 Hakan Özgür Konakcı · ozgurkonakci.com. Bu belge, kaynak (ozgurkonakci.com) gösterilerek eğitim amaçlı paylaşılabilir ve çoğaltılabilir; ticari amaçla kullanılamaz.